

Anexa nr. 1 la Ordinul ministrului nr. 5024/12.09.2013 privind aprobarea Programelor școlare pentru învățământul liceal – clase cu program de studiu în regim bilingv, limba portugheză, la disciplinele: *Geografia Portugaliei*, clasa a IX-a; *Istoria Portugaliei*, clasa a X-a, *Elemente de cultură și civilizație portugheză*, clasa a XI-a și a XII-a.

PROGRAMA ȘCOLARĂ PENTRU CLASA a IX-a

CLASE CU PROGRAM DE STUDIU ÎN REGIM BILINGV- LIMBA PORTUGHEZĂ

GEOGRAFIA PORTUGALIEI

*Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. 5024/12.09. 2013*

București, 2013

NOTĂ DE PREZENTARE

În conformitate cu prevederile art. 8 alin (2) din Ordinul ministrului Educației, Cercetării și Inovării nr. 3410/2009, cu privire la aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru clasele a IX-a – a XII-a, filierele teoretică și vocațională cursuri de zi, disciplina *Geografia Portugaliei* face parte din curriculumul specific claselor a IX-a de liceu cu predare în regim bilingv – limba portugheză, având alocată 1 oră pe săptămână.

Conținutul disciplinei *Geografia Portugaliei* le oferă elevilor o bună corelare, în primul rând, cu tematica studiată la disciplina *Geografie* care face parte din curriculumul național, dar și cu diverse elemente de conținut vizate de unele discipline din ariile curriculare „Om și societate”, „Limba și comunicare” și „Matematică și științe ale naturii”.

În același timp, demersul didactic propus corespunde unor ținte specifice claselor bilingve, care vizează dezvoltarea capacității elevilor de a utiliza limba portugheză ca instrument de informare și de comunicare a achizițiilor specifice din domeniul geografiei. Acest fapt conduce la extinderea vocabularului elevilor cu elemente de limbă portugheză, corelate cu competențe specifice geografiei.

Disciplina *Geografia Portugaliei* se înscrie într-o ofertă curriculară coerentă pentru clasele cu predare în regim bilingv – limba portugheză, din care mai fac parte disciplinele *Istoria Portugaliei* și *Elemente de cultură și civilizație portugheză*, între aceste discipline existând corelații formative complexe.

Prin studierea disciplinei *Geografia Portugaliei*, elevilor din clasele cu predare în regim bilingv le sunt oferite atât repere cognitive științifice și lingvistice adecvate unei formări europene, cât și competențe necesare în perspectiva integrării, la sfârșitul ciclului liceal, prin intermediul sistemului de bacalaureat, mențiune bilingv– portugheză, în piața europeană a muncii, precum și în sistemul universitar european.

COMPETENȚE GENERALE

1. Utilizarea corectă a terminologiei specifice pentru explicarea mediului geografic utilizând limbaje diferite
2. Raportarea elementelor semnificative din societate, știință și tehnologie la mediul înconjurător ca întreg și la sistemele sale componente
3. Integrarea aspectelor din natură și societate într-o structură obiectivă (mediul înconjurător) și o disciplină de sinteză (geografia)
4. Relaționarea elementelor și fenomenelor din realitate (natură și societate) cu reprezentările lor cartografice, grafice, pe imagini satelitare sau modele
5. Utilizarea unor metode și tehnici de culegere și prelucrare a informațiilor (inclusiv TIC), care să faciliteze o pregătire permanentă asumată

VALORI ȘI ATITUDINI

Competențele specifice care vor fi formate prin procesul de predare-învățare-evaluare a disciplinei *Geografia Portugaliei* au la bază și promovează următoarele valori și atitudini:

- Atitudinea pozitivă față de educație, cunoaștere, societate, cultură, civilizație
- Curiozitatea pentru explorarea mediului geografic
- Rigoare în abordarea realității fizice și sociale
- Respectul pentru diversitatea naturală și umană
- Solidaritate cu persoane și popoare de diferite culturi
- Conservarea și ocrotirea mediului de viață
- Implicare activă în activitățile de cunoaștere și de promovare a patrimoniului natural și a valorilor culturale ale comunității portugheze

Competențe specifice	Conținuturi
<p>1.1. Utilizarea adecvată a terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) în limba portugheză, în prezentarea unor informații din domeniul geografiei</p> <p>4.1. Citirea și interpretarea informației de pe modele grafice și cartografice prezentate în limba portugheză</p> <p>4.2. Operarea cu simboluri, semne, convenții în citirea și interpretarea suporturilor cartografice</p> <p>4.4. Construirea unui text structurat utilizând informația de pe modele grafice și/sau cartografice</p> <p>5.1. Identificarea surselor de informare și a informației utile în sistemele multimedia și interpretarea acestora</p>	<p>I. PORTUGALIA ÎN EUROPA ȘI ÎN LUME</p> <p>Localizarea Portugaliei în Peninsula Iberică</p> <p>Localizarea Peninsulei Iberice pe continentul european și în lume</p> <p>Importanța poziției geografice a Peninsulei Iberice</p>
<p>1.1. Utilizarea adecvată a terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) în limba portugheză, în prezentarea unor informații din domeniul geografiei</p> <p>1.3. Descrierea și explicarea mediului natural</p> <p>2.2. Înțelegerea proceselor elementare din natură și a specificului mediului înconjurător</p> <p>2.3. Prezentarea distribuției teritoriale a elementelor naturale ale unui teritoriu</p> <p>3.1. Identificarea succesiunilor de procese naturale</p> <p>3.2. Explicarea proceselor naturale din mediul geografic cu privire la geneză, evoluție, tendințe</p> <p>4.1. Citirea și interpretarea informației de pe modele grafice și cartografice prezentate în limba portugheză</p> <p>4.2. Operarea cu simboluri, semne, convenții în citirea și interpretarea suporturilor cartografice</p> <p>4.5. Transferul informației dintr-un limbaj în altul, de exemplu, din informații cantitative (date statistice) în reprezentări grafice, din reprezentări grafice în text</p>	<p>II. PENINSULA IBERICĂ – CADRUL NATURAL</p> <p>Relieful Peninsulei Iberice (localizarea și descrierea diferitelor forme de relief ale Peninsulei Iberice)</p> <p>Clima (factorii care influențează clima în Peninsula Iberică; distribuția regională a principalelor elemente de climă; diversitatea climatică a Peninsulei Iberice)</p> <p>Hidrografia (localizarea rețelei hidrografice)</p> <p>Vegetația (vegetația naturală în Peninsula Iberică, în special în teritoriul continental portughez; măsuri de păstrare a vegetației naturale; diversitatea naturală din arhipelagurile din Insulele Azore și Madeira.)</p> <p>Mediul și peisajele naturale</p> <p>Aplicații practice</p>
<p>1.1. Utilizarea adecvată a terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) în limba portugheză, în prezentarea unor informații din domeniul geografiei</p> <p>1.2. Argumentarea unui demers explicativ</p> <p>2.1. Operarea cu sistemul conceptual și metodologic specific științelor</p> <p>2.4. Identificarea unor legături observabile între elementele naturale și sociale</p> <p>2.5. Prezentarea unor informații geografice structurate, obținute în condiții de documentare independentă</p>	<p>III. ELEMENTE DE GEOGRAFIE UMANĂ</p> <p>Populația Portugaliei (evoluție și structuri geodemografice, mobilitatea teritorială a populației, distribuția populației în Portugalia)</p> <p>Sistemul așezărilor din Portugalia (populația rurală / urbană; o metropolă - studiu de caz)</p>

3.3. Analiza, sinteza și compararea informațiilor 4.1. Citirea și interpretarea informației de pe modele grafice și cartografice prezentate în limba portugheză 4.2. Operarea cu simboluri, semne, convenții în citirea și interpretarea suporturilor cartografice 4.3. Trecerea informațiilor de la o scară la alta 5.2. Relaționarea funcțională a unor elemente naturale și sociale (prin studii de caz)	Organizarea administrativă a Portugaliei (Regiuni, districte; regiuni autonome)
1.1. Utilizarea adecvată a terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) în limba portugheză, în prezentarea unor informații din domeniul geografiei 2.4. Identificarea unor legături observabile între elementele naturale și sociale 2.5. Prezentarea unor informații geografice structurate, obținute în condiții de documentare independentă 4.1. Citirea și interpretarea informației de pe modele grafice și cartografice prezentate în limba portugheză 4.4. Construirea unui text structurat utilizând informația de pe modele grafice și/sau cartografice 5.1. Identificarea surselor de informare și a informației utile în sistemele multimedia și interpretarea acestora	IV. SPAȚIUL ECONOMIC PORTUGHEZ Caracteristicile agriculturii în Portugalia Arii de pescuit și porturi Evoluția industriei în Portugalia Diversitatea spațiilor turistice - studiu de caz

SUGESTII METODOLOGICE

Conținutul acestei programe pentru o disciplină din curriculumul la decizia școlii sintetizează cunoștințele și competențele de geografie fizică și geografie umană pe care le îmbină cu informații și competențe specifice studierii limbii portugheze.

Programa prezintă următoarele elemente de noutate:

- își asumă o serie de competențe specifice foarte precise;
- este axată pe înțelegerea părții naturale și umane a mediului specific Portugaliei;
- realizează o conexiune interdisciplinară între științele despre natură, științele sociale și limba portugheză.

Activități de învățare

Această programă introduce o serie de caracteristici noi în procesul educațional care au în vedere realizarea competențelor specifice prin propunerea unor activități de învățare centrate pe lucrul în echipă sau individual.

Activitățile de învățare se bazează pe:

- utilizarea și interpretarea informațiilor provenite din diferite surse bibliografice;
- selectarea informațiilor de pe suporturi grafice și cartografice;
- elaborarea unor eseuri ca urmare a analizei unor imagini, grafice, hărți;
- întocmirea unor modele grafice și cartografice;
- utilizarea mass media pentru identificarea și actualizarea informațiilor.

Suporturile de instruire cuprind ghiduri metodologice, hărți, atlase, modele cartografice, softuri didactice, site-uri didactice în limba portugheză și în limba română. Selecția acestora

va avea în vedere competențele generale cuprinse în trunchiul comun și cele din curriculumul specific claselor bilingve.

Evaluarea

Evaluarea se poate face prin utilizarea unor instrumente și procedee complementare: portofoliu, eseu, mini-proiecte interdisciplinare etc. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la competențele specifice, evitându-se comparațiile între elevi. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către elevi în contexte nonformale sau informale. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui elev.

BIBLIOGRAFIE

1. Costa, Fátima; Marques, António. (2001). *Apontamentos de didáctica: história e geografia de Portugal*, Porto: Porto Ed.
2. Brito, Raquel Soeiro de (dir). (1994). *Portugal. Perfil geográfico*, Lisboa: Referência/Editorial Estampa.
3. Daveau, Suzanne. (1995). *Portugal Geográfico*, Lisboa: Edições João Sá da Costa.
4. Ilinca, Nicolae. (2006). *Didactica geografiei*, București: Editura didactică și pedagogică.
5. Mândruț, Octavian, Dan, Steluța (2013), *Didactica geografiei*, Editura Corint, București
6. Medeiros, Carlos Alberto. (1994). *Geografia de Portugal: ambiente natural e ocupação humana. Uma introdução*, Lisboa: Imprensa Universitária, Ed. Estampa.
7. Medeiros, Carlos Alberto (direcção). (2005). *Geografia de Portugal*, Vol 1 - *O Ambiente Físico*, Lisboa: Círculo de Leitores.
8. Ribeiro, Orlando; Lautensach, Hermann; Daveau, Suyanne. (1991). *Geografia de Portugal: O ritmo climático e a paisagem*, Lisboa: Ed. J.S. Costa.